

[SIGNALEMENT]

Piet Couttenier e.a. (red.), *Gezelliana. Kroniek van de Gezellestudie, nummer 2011*, Antwerpen, Universiteit Antwerpen, 2012, 120 pp.

Het eerbiedwaardige tijdschrift *Gezelliana. Kroniek van de Gezellestudie* ontstond in 1989 uit de fusie van *Gezellekroniek* en *Gezelliana*. Drijvende kracht achter het tijdschrift is Piet Couttenier, eminent Gezellekenner en hoogleraar in Leuven en in Antwerpen. Het gefuseerde tijdschrift is een uitgave van de Antwerpse universiteit, verzorgd door het Gezellecentrum (UA) in samenwerking met het Guido Gezellegenootschap. Het 'nummer 2011' van dezelfde jaargang (zie binnenzijde voorkaft) is vooral een inventarisnummer geworden, waarin Marcus De Schepper een overzicht maakte van de relevante artikels over Gezelle die in de loop van 2011 in boekvorm of als bijdrage in literaire en andere tijdschriften zijn verschenen. Ook de kroniek over de jaargangen 1989 tot 2011 is voor onderzoekers erg handig. De hoofdbijdragen zijn van de hand van Agnes Caers en van Paul Thoen. Er werden boekbeoordelingen geleverd door Frans De Haes (over de Gezelle-vertaling *La Fleur* van Paul Claes), Anneleen De Coux (over het in boekvorm uitgegeven proefschrift van Dietlinde Willockx over Gezelles natuurpersonificaties) en Romain Vanlandschoot (over de door Johan Van Iseghem bezorgde en becommentarieerde heruitgave van Caesar Gellezes *Mijmeringen*).

Alleen het bovenstaande al toont aan dat de Gezellestudie in Vlaanderen nog altijd groeit en bloeit. Dat heeft wellicht te maken met de figuur van onze beroemdste priester-dichter én met de onverdroten inzet van Piet Couttenier als bezieler van de Gezellestudie. Het artikel van Agnes Caers over de raakvlakken van Gezelle en de modernistische schrijver-kunstenaar Michel Seuphor (pseudoniem van Fernand Berckelaers) levert interessant materiaal inzake identificatiemodellen die Seuphor zou gebruikt hebben in zijn literaire werk, de lijvige roman *Les évasions d'Olivier Trickmansholm* in het bijzonder. Caers toont aan hoe Gezelle als het ware mee ademt met bepaalde literaire motieven. Maar daarbij valt ze wel erg vaak in herhaling: zo is vier keer te lezen dat het pseudoniem 'Seuphor' verwijst naar Orpheus. Voorts heeft de auteur geregeld een deus ex machina nodig om haar relaas drijvende te houden: "We weten

*dat die figuur [van de priester-dichter uit de genoemde roman] geïnspireerd is op de Vlaamse priester-dichter [Gezelle]”.*

In zijn bijdrage *Gezelle op zoek naar de universele cultuur: over bronnen van de Loquela III 4-5, 25-40, ‘Krane kraneke krake’* is Paul Thoen veel uitvoeriger en overtuigender, hoewel het behandelde thema dan weer erg gespecialiseerd en gedetailleerd is. Gezelles *Loquela* is, zoals bekend, het blad dat hij met enkele vrienden en medestanders in Kortrijk opzette en dat tot doel had ‘papierlingskens’ te bundelen. In totaal werden meer dan honderdvijftigduizend van dergelijke woordverklaringen verzameld. Thoen onderstreept in zijn rijk gestoffeerde bijdrage het literaire karakter veeleer dan het woordenboeklemma, en brengt op een passende, gestructureerde en vergelijkende manier richting aan in een op het eerste gezicht structureel geheel. Gezelle beoogde vooral een dialoog met het volk. De kraanvogel daagt niet bepaald vaak op in zijn werk, in de gedichten slechts één keer. Hoe dan ook is het aloude, iconische beeld van de trek van de kraanvogel voor Gezelle een erg gepast embleem *“waarmee hij zijn iconisch-mimetische taalopvatting op verschillende niveaus en in verschillende richtingen kon ontwikkelen en illustreren”*. Het verdwijnen van de kraanvogel uit het landschap bracht tegelijk nostalgische en verhevigde literaire ervaringen met zich mee. Of hoe een dichterschap en een taalkundige missie in elkaar vervloeien.

[Stefan Van den Bossche]